

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT

”SAKSUTREDNINGER GJORT AV KOMMUNEN, OPPFØLGING AV VEDTAK OG TILBAKEMELDING TIL POLITISK ORGAN”

RE KOMMUNE

2013

INNHOLDSFORTEGNELSE:

0. SAMMENDRAG	3
1. INNLEDNING	4
1.1 BAKGRUNN FOR PROSJEKTET.....	4
1.2 AVGRENSNING.....	4
1.3 HØRING	5
2. FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER	5
2.1 FORMÅL	5
2.2 PROBLEMSTILLINGER	5
3. REVISJONSKRITERIER	5
4. METODEBRUK OG GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET	6
4.1 GJENNOMFØRING.....	6
4.2 DATAENES PÅLITELIGHET OG GYLDIGHET	6
5. FAKTADEL	6
5.1 BESKRIVELSE AV RUTINER FOR SAKSUTREDNING OG VEDTAKSOPPFØLGING	7
5.2 REGLEMENT FOR FOLKEVALGTES INNSYNSRETT	7
5.3 PROBLEMSTILLING 1: ER SAKER SOM LEGGES FRAM FOR KOMMUNESTYRET TILSTREKKELIG UTREDET AV ADMINISTRASJONEN?	8
5.3.1 Revisjonskriterier:	8
5.3.2 Fakta:	9
5.3.3 Spørreundersøkelse – Del 1.....	16
5.3.4 Revisors totalkonklusjon problemstilling 1:	20
5.4 PROBLEMSTILLING 2: BLIR SAKSFREMSTILLINGER TIL KOMMUNESTYRET LAGT FREM PÅ EN FORSTÅELIG MÅTE?.....	20
5.4.1 Revisjonskriterier:	20
5.4.2 Fakta med vurderinger:.....	20
5.4.3 Revisors totalkonklusjon problemstilling 2:	21
5.5 PROBLEMSTILLING 3: ER INNSTILLING TIL VEDTAK KLART FORMULERT?.....	22
5.5.1 Revisjonskriterier:	22
5.5.2 Fakta med vurderinger:	22
5.5.3 Revisors totalkonklusjon problemstilling 3:	26
5.6 PROBLEMSTILLING 4: HAR ADMINISTRASJONEN ET SYSTEM FOR OPPFØLGING OG IVERKSETTING AV POLITISKE VEDTAK?	27
5.6.1 Revisjonskriterier:	27
5.6.2 Fakta:	27
5.6.3 Kontroll av politiske vedtak	27
5.6.4 Spørreundersøkelsen – Del 2.....	31
5.6.5 Revisors totalkonklusjon problemstilling 4:	32
5.7 PROBLEMSTILLING 5: BLIR STATUS PÅ POLITISKE VEDTAK RAPPORTERT TIL KOMMUNESTYRET?.....	33
5.7.1 Revisjonskriterier:	33
5.7.2 Fakta:	33
5.7.3 Revisors totalkonklusjon problemstilling 5:	34
6. REVISORS ANBEFALINGER	35
7. RÅDMANNENS UTTALELSE;	36

0. SAMMENDRAG

Formålet med prosjektet har vært å gi kunnskap om hvorvidt administrasjonens saksutredning, oppfølging av vedtak og tilbakemelding til politisk organ i Re kommune er tilfredsstillende og i tråd med aktuelt regelverk.

I dette prosjektet har vi gjennomført kontroll av et utvalg kommunestyresaker framlagt for behandling i 2011 og til og med andre kvartal 2013.

Revisor har også gjennomført anonyme spørreundersøkelser blant kommunens saksbehandlere og kommunestyremedlemmer. Resultatene fra undersøkelsen i Re kommune er blitt sammenlignet med en tilsvarende undersøkelse i Holmestrand kommune og en undersøkelse gjennomført i alle kommuner i Vest- og Aust-Agder.

Hovedmålsettingen i prosjektet har vært å få svar på følgende fem problemstillinger:

1 Er saker, som legges fram for kommunestyret, tilstrekkelig utredet av administrasjonen?

Revisor vurderer at saker som administrasjonen legger fram for politisk behandling i hovedsak er forsvarlig utredet. Revisor har merknader til enkelte saker under denne problemstillingen etter sin gjennomgang.

I spørreundersøkelsen til politikerne har vi sett på politikernes oppfatning av administrasjonens adferd. Tilbakemeldingene fra politikerne er ikke like positive som svarene fra administrasjonen.

2 Blir saksfremstillinger til kommunestyret lagt frem på en forståelig måte?

Vi har undersøkt om et utvalg saker er lagt frem med en klar og tydelig tekst, samt med tilstrekkelig informasjon for at saken skal være forståelig.

I hovedsak vurderer vi at de kontrollerte sakene er lagt frem på en klar, tydelig og forståelig måte. For enkelte av sakene savner vi noe mer informasjon om økonomiske konsekvenser og oppfølging av eget vedtak.

3 Er innstilling til vedtak klart formulert?

Etter gjennomgåelse av et utvalg av kommunestyresaker vurderer revisor at vedtakene til innstilling er klart formulert. Revisor har ingen merknader til de kontrollerte sakene.

4 Har administrasjonen et system for oppfølging og iverksetting av politiske vedtak?

Bruk av saksbehandlingssystemer er under revisjon og sammen med utarbeidelse av nye rutiner vil dette arbeidet, etter svar fra administrasjonen, bli prioritert utover høsten 2013.

Ved gjennomgang av et utvalg av kommunestyresaker for 2011, 2012 og 2013, har revisor vurdert administrasjonens oppfølging og iverksetting av kommunestyrets vedtak. Revisor vurderer at de kontrollerte sakene i all hovedsak er fulgt opp. Revisor

har imidlertid noen merknader om oppfølging og gjennomføring, som er beskrevet under hvert av vedtakene i revisors vurdering.

I spørreundersøkelsen, som gjelder administrasjonens definisjon av sin rolle etter at politiske vedtak er fattet, bekrefter respondentene at administrasjon i hovedsak slutter lojalt opp om politisk fattede vedtak.

Dette samsvarer med politikernes tillit til at administrasjonen fungerer politisk lojalt når vedtak er fattet. Det er likevel en negativ tendens i svarene fra politikerne, når det gjelder spørsmål om administrasjonens trenering av politiske saker.

5 Blir status på politiske vedtak rapportert til kommunestyret?

Revisor vurderer at Re kommune i 2012 har etablert et tilfredsstillende system for årlig rapportering av status på politiske vedtak til kommunestyret. Revisor vurderer at rutinen i vesentlig grad bidrar til å sikre at vedtak blir gjennomført på en tilfredsstillende måte.

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Generelt

Gjennomføring av forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave i kommuner og fylkeskommuner, jf. Kommuneloven med forskrifter. Kontrollutvalget har ansvar for at det årlig blir gjennomført forvaltningsrevisjon og at det utarbeides plan for forvaltningsrevisjon basert på en overordnet analyse.

Dette forvaltningsrevisjonsprosjektet bygger på RSK 001 *Standard for forvaltningsrevisjon*, som angir hva som er god kommunal revisjonsskikk i forvaltningsrevisjon.

Bestilling

Prosjektet ”Saksutredninger gjort av kommunen, oppfølging av vedtak og tilbakemelding til politisk organ” ble bestilt av kontrollutvalget i Re i møte den 16. januar 2013.

1.2 Avgrensning

I dette prosjektet har vi gjennomført kontroll av et utvalg av kommunestyre saker fremlagt for behandling i 2011 og fram til og med andre kvartal i 2013.

1.3 Høring

Rapporten har vært forelagt rådmannen til uttalelse. Rådmannens uttalelse, datert 4. November 2013, er lagt inn under kapittel 7.

2. FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

2.1 Formål

Formålet med prosjektet har vært å gi kunnskap om hvorvidt administrasjonens saksutredning, oppfølging av vedtak og tilbakemelding til politisk organ i Re kommune er tilfredsstillende og i tråd med aktuelt regelverk.

2.2 Problemstillinger

Forvaltningsrevisjonsprosjektet har følgende problemstillinger:

1. **Er saker som legges fram for kommunestyret tilstrekkelig utredet av administrasjonen?**
2. **Blir saksfremstillinger til kommunestyret lagt frem på en forståelig måte?**
3. **Er innstilling til vedtak klart formulert?**
4. **Har administrasjonen et system for oppfølging og iverksetting av politiske vedtak?**
5. **Blir status på politiske vedtak rapportert til kommunestyret?**

3. REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er en samlebetegnelse for de krav og forventninger revisor bruker for å vurdere funn som undersøkelsen har avdekket. Dvs. revisjonskriterier er de krav revisor reviderer opp mot.

Nedenfor følger en oversikt over revisjonskriteriene som vil brukes i dette prosjektet:

- **Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). Lov 1992- 09-25 nr. 107, kap. 4, § 23, Pkt. 2;**

”Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at

administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.”

- **Kommuneloven med kommentarer, 4. utgave, utgitt 2006 av Kommuneforlaget AS, Oslo, kommentarer til § 23 nevnt over.**
- **Interne retningslinjer, rutiner og maler**

4. METODEBRUK OG GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET

4.1 Gjennomføring

Revisjonen har foretatt:

- Gjennomgang av politiske saker
- Gjennomgang av interne rutiner, retningslinjer og maler
- Dokumentanalyse
- Samtale og møte med kommunalsjef og rådgiver
- Spørreundersøkelse til saksbehandlere og politikere

4.2 Dataenes pålitelighet og gyldighet

Undersøkelsen bygger på opplysninger fra gjennomgang av kommunestyresaker, samt møte med kommunalsjef i Re kommune. I tillegg har vi gjennomført en spørreundersøkelse til administrasjonen og politikere i Re kommune.

Kvalitetssikring av datagrunnlaget omfatter en vurdering av pålitelighet og gyldighet. Gyldighet brukes gjerne som et uttrykk for om vi har målt det vi ønsket å måle. Gyldigheten er sikret ved at vi har sendt deler av rapporten til administrasjon, for kvalitetssikring.

Pålitelighet er et uttrykk for hvor nøyaktig innsamlingen av data har vært, og at det ikke har skjedd systematiske feil underveis i innsamlingen. Dokumenter som er gjennomgått er i hovedsak hentet fra kommunestyresaker under Politiske møteplaner på Re kommunes hjemmeside. Faktadelen er forelagt saksbehandler/kommunalsjefene i Re kommune for kvalitetssikring.

5. FAKTADEL

Under faktadelen har vi beskrevet rutiner for saksutredning og vedtaksoppfølging samt reglement for folkevalgtes innsynsrett.

Videre tar vi for oss prosjektets problemstillinger, presenterer innhentet fakta knyttet til problemstillingene og vurderer disse opp mot revisjonskriteriene.

5.1 Beskrivelse av rutiner for saksutredning og vedtaksoppfølging

Re kommune benytter ACOS WebSak som system for elektronisk journalføring og arkivering av saker og dokumenter. Systemet brukes også til publisering av offentlig informasjon på kommunens hjemmeside (postjournal, saksfremlegg og lignende).

ACOS WebSak benyttes til saksbehandling for alle politiske utvalg hvor kommunen er saksutreder, samt formannskapet og kommunestyret. Kommunen har utviklet en felles mal for saksfremlegg til politisk behandling. Systemet generer en oversikt over inn- og utgående dokumenter i mappen, og den legges inn i saksfremlegget.

Re kommune har elektronisk arkiv i ACOS WebSak for saker, personal og elevarkiv. Det er i tillegg et fysisk arkiv for teknisk på grunn av størrelse på kart og lignende.

I ACOS WebSak blir det angitt status på saker. I rutiner for saksbehandling er det beskrevet at når det ikke skal produseres mer dokumenter i en sak skal saken avsluttes. Saksbehandler legger på en merknad ØA – ønskes avsluttet. Saken blir så liggende i kurv, saker til avslutning hos arkivet, og arkivet avslutter saken. Men ut over dette er det ingen skriftlig rutine over status B = under behandling. Når det gjelder saker utgår U, er dette stort sett arkivsaker som har blitt påbegynt og fått et arkivsaksnummer, uten at det har blitt noen sak av dette. Re kommune har ikke nedfelt rutine om å gjenbruke arkivsaksnummer, som utgår. Systemansvarlig søker med jevne mellomrom opp saker med status U og ser gjennom at det ikke er noen saker som har fått feil status. Rutinen vil bli gjennomgått og justert.

Som et vedlegg til årsmeldingen, har rådmannen fra og med 2012, informert kommunestyret i eget skriv, om oppfølging av de enkelte politiske sakene, det er ikke nedfelt skriftelig rutine for dette – noe som vil bli utarbeidet.

5.2 Reglement for folkevalgtes innsynsrett

Kommuneloven § 40 nr. 5 fastsetter at alle kommuner skal vedta et reglement om folkevalgtes innsynsrett i saksdokumenter. Departementet har utarbeidet et veiledende normalreglement. Hvorav framgår blant annet at med saksfremstillingen skal følge en oversikt over alle dokumentene som er innsendt, innhentet eller utarbeidet i tilknytning til saken.

Re kommunes gjeldende Reglement for folkevalgte organer, regulerer innsynsretten til folkevalgte i § 52. Reglementet ble vedtatt av kommunestyret 4. september 2007 og justert av kommunestyret siste gang 11. september 2012.

5.3 Problemstilling 1: Er saker som legges fram for kommunestyret tilstrekkelig utredet av administrasjonen?

5.3.1 Revisjonskriterier:

Grunnkravet til forsvarlig saksbehandling sier at forvaltningen må utrede og opplyse en sak godt. Jo mer inngripende et vedtak er, jo strengere er kravet. Dette kan medføre at det er nødvendig å varsle parter, gi innsyn og begrunnelser utover det som er fastsatt i forvaltningsloven.

På bakgrunn av ovennevnte og kjent praksis på området legger revisor følgende kriterier til grunn for tilstrekkelig saksutredning:

En saksutredning bør inneholde opplysninger om:

- Bakgrunn for saken
- Faktiske forhold
- Aktuelle lover og forskrifter
- Vurderinger
- Økonomiske konsekvenser
- Miljøkonsekvenser eller lignende – hvis aktuelt
- Konklusjon/anbefaling

Videre har kommunestyret i møte den 15. mai 2012 vedtatt særskilt rutine for behandling av kommunale bygg som gjelder alle nye investeringer som vedtas etter 10. mai 2012 gjennom byggereglement.

Følgende er omtalt i byggereglementet om forprosjekt:

Under fanen faser i utbyggingen skal forprosjektet vedtas politisk.

Etter at forprosjektet er vedtatt vil ikke saken fremmes politisk flere ganger, dersom vedtaket som gjøres på forprosjektet, kan følges.

Forprosjektet bør bestå av:

- Endelig romprogram, hvis aktuelt.
- Tegninger i målestokk 1:100.
- Prosjektbeskrivelse, materialvalg og teknisk utstyr fastlagt.
- Endelig plan for kunstnerisk utsmykning / estetisk sikring.
- Kostnadsoverslag, med en sikkerhet på +/- 10 %.
- Framdriftsplan.
- Vedlegg: Driftskostnader.

Før prosjektet legges fram til behandling i kommunestyret, bør saken forelegges følgende for uttalelse:

- Bedriftshelsetjenesten.
- Arbeidstilsynet.
- Brann- og feiervesen.
- Byggesaksavdelingen.
- Kommuneoverlegen/Miljørettet helsevern.
- Sentraladministrasjonen (tele, data).
- Kulturetaten (det lokale kulturliv).
- Kommunens barnerepresentant.
- Evt. andre som kan ha interesser knyttet til prosjektet. F.eks. velforeninger (trafikksikkerhet).

5.3.2 Fakta:

For å få svar på denne problemstillingen har vi undersøkt om et utvalg av kommunestyresaker inneholder opplysninger som er i tråd med revisjonskriteriene over. Videre har vi gjennomført en spørreundersøkelse til administrasjonen/politikere og presentert svarene under denne problemstillingen.

Nedenfor har vi beskrevet hvordan utvalgte saker er utredet i forhold til revisjonskriteriene.

Sak 27/11 – 18.5.2011 – Kommunale eiendommer – vurdering i forhold til salg

- *Bakgrunn for saken:*

Under Faktaopplysninger, finner vi opplysninger som gjelder bakgrunn for saken.

- *Faktiske forhold:*

Faktaopplysninger

Re kommune eier en stor eiendomsmengde.

Denne mengden representerer betydelige verdier og i samband med et eventuelle nytt omsorgsbygg på Revetal, og eventuelt endrede behov i denne sammenhengen, er det naturlig å vurdere om man skal selge deler av denne eiendomsmassen.

Saken om eventuell bygging av nytt omsorgsbygg, som etter planen skal behandles våren 2011 i Re kommunestyre, vurderer i detalj hvordan man skal forvalte de kommunale eiendommer innen helse og sosial sektoren.

Dette gjelder følgende eiendommer:

- Krakken
- Vestjordet
- Våletun
- Re sykehjem
- Omsorgsboliger på Brår
- Bofellesskap på Olgar Dahl vei, Konvallstien og Skaugveien. Totalt 4 eiendommer

På bakgrunn av dette vil Rådmannen ikke gå i detalj inn på argumentene om salg eller ikke i denne saken når det gjelder disse eiendommene.

Denne saken ser på de andre kommunale eiendommen og vurder hvordan Re kommune skal forvalte disse.

- *Aktuelle lover og forskrifter:*

Saksutredningen har ikke et eget avsnitt for dette punktet, men det fremgår av konklusjonen at dersom rådmannens innstilling blir vedtatt er det viktig å ha fokus på følgende områder i arbeidet med salget:

- *Lov om offentlige anskaffelser*
  - *Forskriften gjelder ikke i forhold til salg av fast eiendom, men lovens krav om konkurranse, transparens med mer gjelder*
  - *Sikre gode priser i markedet i forhold til meglertjenester o.l.*
- *God informasjon til dagens leietager i forhold til salg*
  - *Fokusere på åpenhet og god informasjon*
- *Sikre at omklassifiseringen av boliger fra kommunal til trygdeboliger, skjer på en måte som i størst mulig grad hindrer at nabokonflikter oppstår*

- *Vurderinger:*

Vurdering og analyse av 10 bygg, som kan være aktuelt å selge iflg. saksbehandler, fremgår av saken.

- *Økonomiske konsekvenser:*

For et av byggene, Våle samfunnshus, fremgår årlige utgifter knyttet til bygget under *Vurdering og analyse*. Videre fremkommer et grovt anslag på antatt verdi for et annet bygg. For de øvrige byggene er det ingen økonomiske vurderinger, verken årlige utgifter, eventuelle årlige inntekter eller vurdert verdianslag pr. bygg som revisor kan ses framstilt i dokumentet.

- *Miljøkonsekvenser for beboerne:*

Dette temaet er tatt inn i forslag til vedtak.

- *Konklusjon/anbefaling:*

Utredningen inneholder en konklusjon med anbefaling fra rådmannen om at Re kommune bør selge unna en del eiendommer.

Revisors vurdering:

Saken har ikke samme hovedinndeling som revisjonskriteriene over, men de fleste av kriteriene er ivaretatt i saken. Revisor vurderer imidlertid at de økonomiske konsekvensene ved eventuelt salg av de ulike byggene kunne vært bedre utredet i saksfremstillingen. Ny sak om salg av eiendommene innen helse og sosialsektoren ble lagt frem i møte den 26. februar 2013.

Sak 81/11 – 25.10.2011 – Innkjøp av løypemaskin - bevilgning

- *Bakgrunn for saken:*

Bakgrunn for saken er ivaretatt under Faktaopplysninger;

IL Ivrig søkte i vår om støtte til ny løypemaskin på grunn av at den gamle de har er gammel og krever dyrt vedlikehold og mange reparasjoner. IL Ivrig søkte om at kommunen sto for innkjøpet.

Saken ble behandlet av Hovedutvalget for oppvekst og velferd i møte 08.06.11, sak 31/11 hvor det ble fattet slikt enst. vedtak:

"Utvalget oversender sak 31/11 for endelig behandling i kommunestyret. Administrasjonen bes i samarbeid med søker (IL Ivrig skigruppe) avklare forhold rundt eie, drift og vedlikehold. Det ønskes også ytterligere klarhet rundt problematikken rundt momsrefusjon. I rådmannens saksutredning må hensyntas alle organisasjoner som berøres av løypenettet i kommunen."

- *Faktiske forhold:*

Faktaopplysninger fremgår av saken med vedlegg.

- *Aktuelle lover og forskrifter:*

Dette punktet er ikke omtalt i denne saken.

- *Vurderinger:*

Framforhandlet avtale med IL Ivrig om innkjøp og drift av løypemaskin oppfyller etter rådmannens vurdering intensjonen i kommunestyret vedtak i juni. I og med at saken har dratt ut i tid har ikke rådmannen oppfylt pkt. d i kommunestyret vedtak i juni. Dette vil komme som egen sak enten i desembermøtet eller i først møte på nyåret.

- *Økonomiske konsekvenser:*

Saken inneholder opplysninger om økonomiske konsekvenser ved kjøp av løypemaskin.

I oppfølgingen av kommunestyret vedtak i sak 36/11 ble det klart at dersom forutsetningen i vedtaket om momsrefusjon skulle innfris, måtte kommunen stå som eier av løypemaskinen. En finansiering via tilskudd/gaver fra ville hatt som konsekvens at det ikke ble gitt momsrefusjon for dette beløpet.

Rådmannen har i vedlagte avtale lagt opp til at kommunen bærer renteutgiftene for låneopptaket, mens alle andre utgifter dekkes av IL lvrig.

- *Konklusjon/anbefaling:*

Under avsnittet *Vurdering og analyse* i saken fremgår saksbehandlers konklusjon og anbefaling.

Revisors vurdering:

Denne saken har heller ikke samme hovedinndeling som revisjonskriteriene over, men de fleste av kriteriene er ivaretatt i saken. Revisor vurderer imidlertid at opplysninger om økonomiske konsekvenser for drifting av løypemaskinen, kunne vært med i saken.

Sak 91/11 – 13.12.2011 – Bosetting av flyktninger 2012

- *Bakgrunn for saken:*

Re kommune har i brev av 28.09.2011 mottatt en anmodning fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) om å ta imot 20 nyankomne for bosetting i 2012. Anmodningstallet til Re kommune er framkommet i samarbeid med KS.

I følge bosettingsbrev fra IMDi vil det på nasjonalt nivå være behov for å bosette og integrere 6 700 mennesker som har vært på flukt. 400 av disse er barn og unge som ankommer Norge alene, hvilket er nesten halvert for 2012 i forhold til behovet i 2010. Det vil også være en betydelig andel enslig voksne. Det er ikke anledning for kommunen å velge enkeltpersoner for bosetting ut fra blant annet nasjonalitet og familiestørrelse.

- *Faktiske forhold:*

Re kommune har de siste fem årene bosatt mellom 10 og 12 flyktninger pr. år. Innenfor femårsperioden 2007 – 2011 er det bosatt 52 personer hvor av 15 er barn, og en enslig mindreårig. I 2010 bosattes ni personer hvor av et barn. I 2011 er det vedtak om å bosette 10 personer. Pr. dags dato er det bosatt åtte personer hvor av tre er barn.

- *Aktuelle lover og forskrifter:*

Aktuell lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven av 2005) er beskrevet i teksten under Faktaopplysninger.

- *Vurderinger:*

Saken inneholder vurderinger under punktet vurdering og analyse.

Den bebudede gjennomgang av oppgaver, kapasitet og ressurser knyttet til flyktninge- og innvandrerkontoret i 2011 samt rullering av planverket, har ikke blitt gjennomført. Rådmannen forventer at dette gjennomføres i 2012, og at det legges frem en egen sak med plan for det videre arbeidet.

- *Økonomiske konsekvenser:*

Saken inneholder ikke opplysninger om økonomiske konsekvenser ved å ta imot 10 nye flyktninger i 2012.

- *Konklusjon/anbefaling:*

Rådmannen vurderer på bakgrunn av at de fleste bosettingene i 2012 vil være enslig voksne som har rett og plikt til introduksjonsprogram, og dermed vil kapasiteten være begrenset til å ta imot 10 nye flyktninger i 2012.

Revisors vurdering:

Denne saken har heller ikke samme hovedinndeling som revisjonskriteriene over, men de fleste av kriteriene er ivaretatt i saken. Revisor vurderer imidlertid at opplysninger om økonomiske konsekvenser ved å ta imot 10 nye flyktninger i 2012 burde fremkommet av saken.

Sak 44/12 – 20.06.2012 – Regulering av festeavgifter

- *Bakgrunn for saken:*

Faktaopplysninger

Denne saken er relativt nylig blitt behandlet 2 ganger på politisk nivå i Re kommune, henholdsvis mars 2012 og september 2010.

Vedtakene i disse møtene var:

22.03.2012 kommunestyret gjorde følgende Vedtak:

Rådmannen legger frem en ny sak om Regulering av tomtefestepriser i Re kommune i samband med økonomiplanen for 2013 – 2016 i juni 2012

14.09.2010 Kommunestyret gjorde følgende vedtak

Saken ble utsatt i hovedutvalg for drift, eiendom og nærings møte 9.9.2010 og ble ikke behandlet i kommunestyret.

- *Faktiske forhold:*

Dette er en stor og kompleks sak og Rådmannen legger derfor ved de 2 aktuelle sakene som inneholder mye bakgrunnsinformasjon om saken og dette saksfremlegget vil ikke gjenta de samme momentene som er nevnt i disse sakene

Rådmannen ønsker i denne saken å fokusere på 5 momenter:

- *Aktuelle lover og forskrifter:*

4 Sentrale juridisk punkt som er essensielle i denne saken

Etterbetaling av tomtefesteavgift

Ikke tillatt jamfør notat fra adv Arne Lie, datert 24.02.2012.

Betaling av forhøyet tomtefesteavgift senere enn det som kontrakten stipulerer

Kan Re komme heve festeavgiften f.eks 5 år senere enn det vi har rette til jamfør festekontrakten ? Dette er tillatt jamfør notat fra adv Arne Lie, datert 24.02.2012.

Brev sendt ut av Re kommune i 2007, 2008, 2009 og 2010. Kan disse tolkes slik at varsel er gitt om heving og ikke gjennomført slik at man fra 2012 ikke kan heve med mer enn KPI

Ikke mulig å tolke disse brevene slik. Heving til de 100 med mer enn KPI er mulig, jamfør notat av 5 juni fra Advokat Lie

- *Vurderinger:*

Dette er en kompleks sak hvor det ikke finnes noen gode løsninger for Re kommune Alle løsninger er etter rådmannens syn dårlige.

Hver dag som går uten at festeavgiften heves på viderefesterne "taper" Re kommune penger.

Rådmannen ønsker derfor en sivilrettslig avtale med viderefesterne hvor de godtar at neste regulering Re kommune gjør av festeavgiften skal gjelde fra 01.07.2012. Dersom en slik avtale ikke er mulig å få på plass, mener rådmannen at festeavgiften bør økes opp til maxpris nå for å unngå ytterligere tap for kommunen.

Det er også viktig å reflektere over hvordan denne saken virker på de som viderefester tomter av Re kommune.

Det er åpenbart at det er en stor risiko at sluttresultatet vil være at 2 naboer med i prinsippet lik tomt vil ha 2 helt forskjellige festeavgifter som de betaler til Re kommune.

Årsaken til dette er jo lovens krav til at man kan kun øke med mer enn KPI første gang man har muligheten.

Re kommune valgte i 2003 og 2005 å øke prisen på vanlig måte på flere viderefestere.

I ettertid er det åpenbart at dette ikke var den beste avgjørelsen.

Dette valget har ført til at for 57 viderefestere er Re kommune "dømt" til å subsidiere festeavgiften betydelig, helt til tomten blir innløst eller festeavtalen mellom OVF og Re kommune blir endret vesentlig.

Disse resursene, som går til "subsidiert" av disse 57 viderefesterne, hadde det selvfølgelig vært bedre om Re kommune kunne bruke på sine primæroppgaver.

Det er også åpenbart at det i en så stor og kompleks sak som dette vil det være innbyggere som mener at Våle / Re kommune ikke har gjort en god nok jobb.

Dette er holdninger og følelser som det er viktig at Re kommune tar på alvor og vektlegger når man bestemmer seg for hva man skal gjøre i denne saken.

Rådmannen mener derfor at det er vesentlig at man får gjennomført vedtaket på en slik måte at det ikke påvirker resultatet av ankesaken.

Re komme ønsker at flest mulig skal innløse tomten sin.

Dette er grunnen til at Re kommune har støttet viderefesterne økonomisk i den aktuelle rettsaken mot OVF.

Frem til i dag er det 13 personer som har løst inn tomtene sine.

- *Økonomiske konsekvenser:*

3. Økonomiske konsekvenser for Re kommune

Re kommune viderefester 157 eiendommer, det betyr at 100 (157 – 57) eiendommer har en betydelig lavere pris enn det som juridisk er mulig å kreve inn.

Disse betaler ca kr 1.000 i snitt i festeavgifter i dag.

Dommen (som ikke er rettskraftig) var på kr 7,20 per m² med en snitt tomt på ca 850 m² vil festeavgiften settes til kr 6.120.

Maks lovlig festeavgift er som tidligere nevnt kr 10.766.

Dette betyr at Re kommune "taper" fra kr 512.000 til 976.000 per år om tomtefesteavgiften ikke økes i forhold til maksimal festeavgift.

Det er selvfølgelig også **mulig at korrekt tomtefesteavgift er lavere enn kr 6.120**, men dette er det umulig å svare på før en rettskraftig dom foreligger.

Re kommune betaler i dag ca 1,95 mil i festeavgift til OVF i dette området.
Det største beløpet er 1.318.110 Kr på Brekkåsen.

Per dags dato har Re kommune 119 viderefesterne her, 32 av disse har fått en regulering etter 1.1.2002, disse 32 betaler ca 52000 Kr i festeavgift.

Det betyr at det er 87 viderefestere, som det er enkelt å øke festeavgiften på betydelig.

Hvis man ønsker festeavgiften her til absolutt maksimale vil dette gi Re kommune en inntekt på:

$87 \times 10766,97 = 936.726 \text{ Kr}$

Hvis alle 119 hadde betalt maks ville dette generert et beløp på 1.281.269 Kr til Re kommune

Vi ser at Re kommune er dømt til å tape penger på denne festekontrakten.

1,318 mil er mer i festeavgift enn Re kommune har mulighet for å kreve inn av viderefesterne.

- *Konklusjon/anbefaling:*

Punktet *konklusjon/anbefaling* fremgår ikke av saken, men under punktet *Vurdering og analyse* fremkommer anbefalinger i saken. Rådmannen gir også en anbefaling til saken i sin innstilling til vedtak.

Revisors vurdering:

Revisor ser positivt på at denne saken inneholder punkt for *Sentrale juridiske punkt som er essensielle i denne saken*, samt eget punkt for *Økonomiske konsekvenser*, i tillegg de øvrige relevante punkter i revisjonskriteriene.

Sak 005/13 Nytt omsorgsbygg, kostnader, finansiering og valg av entreprisform

- *Bakgrunn for saken:*

Historikk

Det ble i forbindelse med oppstart av prosjektet vurdert hvilken gjennomføringsmodell som skulle benyttes for prosjektet.

I k.sak 053/11, vedtakspunkt 2, fattet kommunestyret 6/9-12 følgende vedtak:

2. Omsorgsbygg med 132 plasser utlyses på anbud med et alternativ som kommunalt bygg og et alternativ med langsiktig leie med kjøpsopsjoner for kommunen etter 5, 10 og 15 år. Kjøpesummene i opsjonene og leiesummene skal være avtalt i hele perioden og/eller knyttet til offentlige indekser. Det utlyses ut først et anbud for prekvalifisering av inntil fem tilbydere som kan gi tilbud på følgende: Kommunal utbygging, samspillkontrakt basert på totalentreprise og privat utbygging av et omsorgsbygg med kommunen som leietaker.

- *Faktiske forhold:*

Saken inneholder faktaopplysninger, med *Historikk, Areal, Økonomi-generelt, Økonomi-investeringer, Investeringer bygg, Investeringer inventar, Kunstnerisk utsmykking, Byggherrekostnader, Prosjektledelse og ekstern rådgivning, Forventede tillegg, Uspesifiserte kostnader og Usikkerhetsavsetning*. I tillegg foreligger det et omfattende vedlegg til saken *Usikkerhetsanalyse – nytt omsorgsbygg på Revetal*.

- *Aktuelle lover og forskrifter:*

Saken inneholder ikke et eget punkt for aktuelt regelverk, men kommuneloven § 44 nr 3 er tatt inn og omtalt under punktet *Økonomiplanen og behovet for endring*.

- *Vurderinger:*

Bestillingen i kommunestyrets vedtak 20/6-12 i sak 48/12 om å ferdigstille forprosjekt Nytt omsorgsbygg med 116 plasser er nå gjennomført. Gjennomføringen er skjedd i samspill med valgte entreprenør Veidekke AS.

Det er gjennomført en usikkerhetsanalyse, hvor alle kjente elementer er tatt med, analysert risiko, både på den positive og negative siden. Og tallene som her er lagt frem, er fremkommet som de mest sannsynlige.

Det at denne analysen er gjennomført gir en stor grad av trygghet for at det ikke skal oppstå store overraskelser underveis, noe som sees jevnlig i media.

- *Utstyr, kunstnerisk utsmykking, byggherrekostnader, etc.:*

Investeringer inventar

Det er i forprosjektet ikke arbeidet med løst inventar og brukerutstyr i påvente av politisk behandling av forprosjektet og en eventuell oppstart av byggearbeidene. Investeringssummen er derfor videreført med 16 mill. kr. inkl. mva. Det er gjort en kvalitetssikring av størrelsen på beløpet, som viser at dette bør være tilstrekkelig for å gjøre de nødvendige anskaffelsene i byggefasen. Arbeidet med spesifikasjoner og anskaffelsesprosessen for løst inventar og brukerutstyr vil bli startet opp umiddelbart etter et eventuelt vedtak.

Kunstnerisk utsmykking

Det er i forprosjektet ikke arbeidet men kunstnerisk utsmykking i påvente av politisk behandling av forprosjektet og en eventuell oppstart av byggearbeidene. I henhold til Re kommune sitt byggereglement skal det settes av mellom 0,5 % og 1,5 % av byggekostnad, eksklusive prosjektering, til kunstnerisk utsmykking. Det er i forprosjektbudsjettet lagt til grunn 0,5 % som gir en investeringssum på 1,35 mill. kr. inkl. mva. Det vil bli søkt refusjon/støtte fra de aktuelle instanser i tråd med retningslinjer for tilskudd til kunstnerisk utsmykning.

Byggherrekostnader

Det er i forprosjektet spesifisert byggherrekostnader for oppfølging av prosjektet i byggefasen. Denne posten skal dekke lønnskostnader for byggherrens prosjektleder, saksbehandlingsgebyrer og supplerende kostnader for å gjennomføre prosjektet.

Det er i forprosjektbudsjettet lagt til grunn at ressurser som skal dekke intern prosjektledelse, brukerrepresentant, administrative kostnader og gebyrer skal føres som prosjektkostnader i 2 år. Det er satt av 2,0 mill. kr. (ikke mva.) til byggherrekostnader, som også skal dekke den helsefaglige kompetansen i byggefasen.

- *Økonomiske konsekvenser:*

Saken inneholder opplysninger om økonomiske konsekvenser, som nevnt over under Faktiske forhold. I tillegg er det et punkt for *Finansiering og et annet punkt for Lån – avdragstid og rente.*

- *Konklusjon/anbefaling:*

Den fremlagte kostnadsramme representerer et bygg som er et gjennomarbeidet prosjekt, tar opp i seg dagens og fremtidens utfordringer og behov i forhold til brukere, det er forberedt for å holde vedlikeholdskostnader så lavt som mulig, reguleringskravene er hensyntatt, høy miljøprofil, og fremstår som et bygg for fremtiden.

Selv om anslagene som ble foretatt i økonomiplanen med nedskalering av prosjektet viste et for optimistisk bilde har rådmannen fortsatt tro på at den endelige sluttsummen skal nærme seg anslagene i fra økonomiplanen. Dette baserer rådmannen på følgende forhold:

- Valg av totalentreprise på et prosjekt som er gjennomarbeidet flere ganger og som overfører mye av risikoen til hovedentreprenør.
- Muligheter for økte inntekter, både via tilskudd fra eksterne, for eksempel Enova og inntekter ved salg av kommunale eiendommer. Det er foretatt en ny vurdering av inntektsanslagene som konkluderer med at inntektsanslagene ikke er satt over markedspris.
- Avsatt reserve til uspesifiserte kostnader på 17 mill forventes ikke å måtte benyttes i sin helhet.

Det er behov for å ta opp et byggelån i påvente at kommunaleiendommer skal selges. Inntektene vil være en usikkerhet fram til bygningene er solgt. Det vil derfor være viktig at salg av trygdeboliger som er vedtatt solgt, blir solgt. Et tidlig salg av driftsbygningene innen pleie og omsorg er også å foretrekke så sant kommunen oppnår markedspris. Arbeidet med salg av eiendommer vil starte så snart vedtak om bygging av omsorgsbygg foreligger.

Etter planen skulle saken vært forelagt kommunestyret til behandling på siste kommunestyre-møte i 2012. Rådmannen vurderte det slik, da tallene etter samspillfasen forelå i midten av november at det var behov for å gå gjennom prosjektet på nytt for å få ned kostnadene. Dette er nå gjennomført og rådmannen legger nå fram et meget gjennomarbeidet prosjekt.

Det er i arbeidet lagt betydelig vekt på å få et prosjekt som dekker de faglige utfordringene framover og som er mest økonomisk fordelaktig for kommunen, forutsigbart og hvor risikoansvaret er riktig fordelt.

På dette grunnlaget har det i avslutningsfasen av arbeidet med forprosjektet blitt gjennomført kontraktforhandlinger for å avklare prosjektinnhold og økonomi knyttet til å gjennomføre byggefasen som en tradisjonell totalentreprise. Det er ved utsendelse av den politiske saken enighet om kontraktens innhold og formuleringer. Dette betyr at det umiddelbart etter et eventuelt positivt politisk vedtak kan inngås kontrakt for byggefasen.

Revisors vurdering:

Vi vurderer at saksutredningen til omtale ”Nytt omsorgsbygg” er godt gjennomarbeidet og i hovedsak inneholder informasjon i tråd med revisjonskriteriene med visse unntak. Vi ser også positivt på den omfattende *Usikkerhetsanalysen*, som ligger som vedlegg til den politiske saken, og til grunn for vurderingene.

Unntaket revisor viser til, omhandler forprosjektet til omsorgsbygget, som ikke kan ses behandlet i tråd med kommunens Byggereglement. Forprosjekt til byggeprosjektet ”Nytt omsorgsbygg” skulle, i følge kommunens eget reglement, vært utarbeidet og vedtatt politisk med viktig informasjon til egenkontroll i bygge og oppfølgingsfasen.

Revisor viser også til behandling i formannskapetets møte den 4. september 2012.

Følgende vedtak ble fattet:

”Alternativ C legges til grunn for det videre arbeidet med forprosjekt nytt Omsorgsbygg”.

I saksutredningen er følgende omtalt:

”Framdriften i prosjektet er avhengig av at det i formannskapet 4. september fattes et vedtak om hvilket alternativ som skal legges til grunn for forprosjektet som skal legges fram for behandling i kommunestyret 11. desember.”

Revisor vurderer at et ajourført forprosjekt med beskrivelse av viktige parametre, som nevnt foran under revisjonskriteriene, burde vært fremlagt samtidig med behandlingen av sak 005/13.

5.3.3 Spørreundersøkelse – Del 1

5.3.3.1 Generelt

Administrasjonens oppgave i en beslutningsprosess bør være å opptre faglig uavhengig og partipolitisk nøytral i utredningsfasen, i den delen som foregår før en politisk beslutning fattes.

Når et politisk vedtak er fattet skal administrasjonen derimot opptre lojalt mot vedtaket, og legge bort eventuelle faglige synspunkter. Dvs. at politiske vedtak skal gjennomføres slik som politikere ønsker det, selv om man faglig sett er uenig i vedtaket.

Revisor har gjennomført anonyme spørreundersøkelser blant kommunens saksbehandlere og kommunestyremedlemmer. Det vi forsøker å måle ved disse undersøkelsene er å se om det finnes noen rådende sett av oppfatninger i administrasjonen av hva som er den ”korrekte” måten å forholde seg overfor politikerne på. Videre ønsker vi å belyse hvordan politikerne selv oppfatter administrasjonens adferd. Temaene er de samme og er knyttet til hvordan administrasjonen opptrer før og etter at politiske vedtak fattes. Spørsmålsstillingene er, av naturlige årsaker, likevel forskjellige.

Resultatene fra spørreundersøkelsene i Re kommune er sammenlignet med tilsvarende spørreundersøkelser i Holmestrand kommune og ”Andre kommuner”. ”Andre kommuner” omfatter 30 kommuner i Aust- og Vest-Agder. En spørreundersøkelsen som ble gjennomført ved Det Samfunnsvitenskaplige Universitet (UiO).

5.3.3.2 Administrasjonens definisjon av sin rolle før politiske vedtak fattes

Første del av denne analysen dreier seg om å se på hvordan administrasjonen definerer sin rolle i forhold til politikerne før et politisk vedtak fattes. Disse rolledefinisjonene forsøkes målt gjennom ti påstander man kunne si seg enig eller uenig i. Påstandene tar opp problemer knyttet til så vel hvor tett kontakt man har med politikerne før et vedtak og hvordan man ser på det å fremme all informasjon. Det ble sendt ut spørreskjema til 25 saksutredere i Re kommune. Revisor mottok svar fra 17 respondenter, som tilvarer 68 % besvarelse. Svarene er innarbeidet i tabellen nedenfor.

		Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg diskuterer alltid saker grundig med politikerne før jeg skriver et saksfremlegg.	Re	-	7 %	13 %	73 %	7 %
	Holmestrand	6 %	-	47 %	47 %	-
	Andre kommuner	1 %	6 %	51 %	40 %	2 %
Jeg tilpasser alltid konklusjonen i en saksutredning til de signaler jeg får fra politikerne.	Re	-	17 %	37 %	46 %	-
	Holmestrand	6 %	-	38 %	56 %	-
	Andre kommuner	1 %	14 %	62 %	22 %	1 %
Jeg anbefaler alltid den beste faglige løsningen i en sak, selv om jeg vet at det vil møte motstand hos politikerne.	Re	27 %	63 %	10 %	-	-
	Holmestrand	35 %	53 %	6 %	-	6 %
	Andre kommuner	23 %	63 %	12 %	1 %	1 %
Det hender at jeg unnlater å presentere saksopplysninger som jeg vet enkelte politikere ikke liker.	Re	-	-	13 %	87 %	-
	Holmestrand	-	-	24 %	76 %	-
	Andre kommuner	1 %	2 %	39 %	57 %	1 %
Jeg presenterer alltid alle relevante saksopplysninger selv om jeg vet at det vil minske sannsynligheten for at administrasjonens forslag blir vedtatt.	Re	47 %	47 %	-	6 %	-
	Holmestrand	41 %	47 %	6 %	-	6 %
	Andre kommuner	29 %	60 %	7 %	3 %	1 %

		Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
I de saker det er konflikt mellom politiske grupper er jeg svært påpasselig med å ikke fremme informasjon som kan vanskeliggjøre mulighet for politisk kompromiss.	Re	-	7 %	36 %	57 %	-
	Holmestrand	-	6 %	41 %	47 %	6 %
	Andre kommuner	2 %	8 %	50 %	32 %	8 %
Hvis politikerne spør meg, argumenterer jeg gjerne for administrasjonens forslag til vedtak.	Re	50 %	36 %	7 %	7 %	-
	Hof	31 %	69 %	-	-	-
	Andre kommuner	24 %	62 %	8 %	2 %	4 %
Det er viktig å overtale politikerne til å fatte det vedtaket jeg mener er best.	Re	-	18 %	21 %	61 %	-
	Holmestrand	7 %	27 %	33 %	27 %	7 %
	Andre kommuner	7 %	35 %	43 %	11 %	4 %
Jeg tar svært ofte kontakt med politikerne før et politisk møte for å høre hvor de står i en sak.	Re	-	-	13 %	87 %	-
	Holmestrand	-	6 %	24 %	70 %	-
	Andre kommuner	1 %	5 %	46 %	45 %	3 %
Jeg arbeider ofte aktivt for å få et politisk flertall for det forslaget jeg mener er best.	Re	-	-	13 %	87 %	-
	Holmestrand	6 %	-	41 %	53 %	-
	Andre kommuner	2 %	10 %	41 %	45 %	3 %

Revisors vurdering:

Revisor mener å kunne fastslå av respondentenes tilbakemelding at de har en klar oppfatning av sin rolle vis – å – vis politikerne i tiden før et vedtak skal fattes. Det vises ved at andelen som benytter seg av ”vet ikke”-kategorien er svært lav. Et annet trekk er at det er liten variasjon, på de 10 påstandene, noe som antyder at man ikke bare har en ganske klar, men også stor grad en felles oppfatning av hvordan man skal opptre. Svarene fra respondentene i Re kommune skiller seg ikke vesentlig ut i fra resultatene fra Holmestrand kommune og Andre kommuner. Det er imidlertid avvikende svar i spørsmålet om det er viktig å overtale politikerne til å fatte vedtak. Her har Re kommune vesentlig høyere svarprosent på ”helt uenig” og ”uenig”, enn Holmestrand og Andre kommuner, som vurderes som positivt.

5.3.3.3 Politikernes definisjon av administrasjonens rolle før politiske vedtak fattes

I denne del av analysen har vi sett på politikernes oppfatning av administrasjonens adferd. Temaene er de samme som ble stilt til administrasjonen, knyttet til hvordan administrasjonen opptrer før og etter politiske vedtak er fattet. Det ble sendt ut spørreskjemaer til alle kommunestyrets medlemmer i Re kommune, totalt 25 respondenter. Av disse har 17 besvart spørreundersøkelsen, som tilsvarer 68 % besvarelse.

I denne del av undersøkelsen framsatte revisor fem spørsmål som ønsket besvart med noe ulike svaralternativer. Analysen ønsker å måle politikernes oppfatning av hvordan administrasjonen opptrer i forhold til politikerne før politiske vedtak blir fattet.

		Svært ofte	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri
Hvor ofte føler du det slik at administrasjonen driver ”lobbyvirksomhet” for å få igjennom et vedtak de ønsker seg?	Re	6 %	29 %	53 %	6 %	6 %
	Holmestrand	-	12 %	50 %	19 %	19 %
	Andre kommuner	2 %	9 %	27 %	46 %	15 %
Hvor ofte opplever du det slik at administrasjonen går i allianse med enkelte politikere for å være sikre på at de får igjennom ”sitt” forslag?	Re	-	12 %	41 %	35 %	12 %
	Holmestrand	6 %	-	50 %	31 %	13 %
	Andre kommuner	2 %	8 %	29 %	38 %	23 %
Hvor ofte opplever du at administrasjonen danner en ”elite” sammen med de mest sentrale politikere?	Re	-	23 %	18 %	41 %	18 %
	Holmestrand	6 %	19 %	44 %	25 %	6 %
	Andre kommuner	7 %	15 %	30 %	33 %	15 %
		Helt enig	I hovedsak enig	Verken enig eller uenig	I hovedsak uenig	Helt uenig
Administrasjonen bryr seg lite om de signaler politikere gir når de utarbeider sine saksforberedelser.	Re	6 %	18 %	29 %	41 %	6 %
	Holmestrand	-	31 %	31 %	38 %	-
	Andre kommuner	3 %	17 %	29 %	38 %	12 %
Når administrasjonen har bestemt seg for noe er det umulig for oss politikere å endre det.	Re	-	35 %	24 %	35 %	6 %
	Holmestrand	-	25 %	19 %	31 %	25 %
	Andre kommuner	2 %	10 %	19 %	49 %	21 %

Revisors vurdering:

Spørreundersøkelsen viser at det var en dominerende holdning blant politikere at administrasjonen ”ofte/av og til” driver ”lobbyvirksomhet” for å få igjennom et vedtak de ønsker, noe som avviker noe i forhold til svarene i Holmestrand og Andre kommuner.

I spørsmålet om hvor ofte politikere opplever at administrasjonen går i allianse med enkelte politikere, ligger hovedtyngden av svarene på ”av og til/sjelden”, som samsvarer med svarene i Holmestrand kommune og Andre kommuner.

I svarene på hvor ofte politikere opplever at administrasjonen danner en ”elite” sammen med sentrale politikere, ligger hovedtyngden på ”av og til/sjelden”, som er sammenfallende med sammenlignbare kommuner.

Politikernes svar på om administrasjonen tar hensyn til signaler fra dem i saksforberedelsene, ligger de fleste svarene på ”i hovedsak uenig”, som er tilnærmet likt svarene i Holmestrand kommune og Andre kommuner.

Når det gjelder svar på påstanden *Når administrasjonen har bestemt seg for noe er det umulig å endre det*, fordeler de fleste svarene seg i hovedsak på ”enig” og ”uenig”, mens det i Holmestrand og Andre kommuner er hovedtyngden av svarene på ”uenig”.

5.3.4 Revisors totalkonklusjon problemstilling 1:

Er saker som legges fram for kommunestyret tilstrekkelig utredet av administrasjonen?

Grunnkravet til forsvarlig saksbehandling sier at forvaltningen må utrede og opplyse en sak godt. Revisor vurderer at saker som legges fram for kommunestyret i Re kommune i hovedsak er tilstrekkelig utredet. Dette på bakgrunn av vår undersøkelse om et utvalg av saker inneholder opplysninger i tråd med revisjonskriteriene under punkt 5.3.1. Vi har registrert at de fleste revisjonskriteriene er ivaretatt i hver kontrollert sak. Vi har imidlertid registrert at noen saker mangler opplysninger om *Økonomiske konsekvenser* i saksutredningen, manglende *iverksettelse* av eget vedtak, eller opplysninger knyttet til *Aktuelle lover og forskrifter*.

Vi anbefaler at det utarbeides en felles mal for saksutredning, med alle punktene i revisjonskriteriene, slik at alle punktene blir vurdert/ivaretatt i hver sak.

I spørreundersøkelsen til politikerne har vi sett på politikernes oppfatning av administrasjonens adferd. Tilbakemeldingene fra politikerne er ikke like positive som svarene fra administrasjonen. Svarene viste blant annet en dominerende holdning blant politikerne om at administrasjonen ”ofte/av og til” driver ”lobbyvirksomhet” for å få igjennom et vedtak de ønsker.

5.4 Problemstilling 2:

Blir saksfremstillinger til kommunestyret lagt frem på en forståelig måte?

5.4.1 Revisjonskriterier:

Revisor utleder at en forståelig saksfremstilling bør inneholde en klar og tydelig tekst med alle nødvendige opplysninger, slik at misforståelser unngås.

5.4.2 Fakta med vurderinger:

For å få svar på denne problemstillingen, har vi undersøkt om saksfremstillingene til et utvalg av kommunestyresaker er lagt frem på en forståelig måte.

Følgende saker er vurdert:

Sak 27/11 – 18.5.2011 – Kommunale eiendommer – vurdering i forhold til salg

Revisor vurderer at saken er informativ og forståelig, men at saken mangler noen relevante opplysninger som økonomiske konsekvenser ved eventuelt salg av eiendommer, nevnt under problemstilling 1.

Sak 91/11 – 13.12.2011 – Bosetting av flyktninger 2012

Revisor vurderer også at denne saken er informativ og forståelig, men at saken mangler noen relevante opplysninger som økonomiske konsekvenser, nevnt under problemstilling 1.

Sak 005/13 – 30.01.2013 - Nytt omsorgsbygg, kostnader, finansiering og valg av entreprisform

Dette er en omfattende sak med masse informasjon. Isolert sett vurderer vi at denne saken er godt gjennomarbeidet, informativ og forståelig. Men sett i sammenheng med at forprosjektet mangler, burde saken hatt et annet omfang.

Sak 027/13 – 30.04.2013 – Omsorgsbygg Revetal – grunnverv

Rådmannens vurdering:

Vurdering og analyse

Uttalelsen fra Skatt sør innebærer at aksjeselskapet bør opprettholdes. Avvikles selskapet nå vil det utløse et skattekrav på tomten.

Rådmannen forutsetter at aksjeselskapets aktivitet begrenses til å leie ut tomten til kommunen. Rådmannen ser derfor ikke for seg utgifter til selskapets drift. Styret og generalforsamling må ta stilling til disse konkrete spørsmålene i tråd med aksjeloven. Alle praktiske forhold rundt videreføringen av aksjeselskapet forutsettes gjort med juridisk bistand fra kommunens advokatforbindelse.

Rådmannen selv kan ikke sitte i selskapets styre, jfr. vedtak i sak 07/12, pkt. 4 – Eiermelding for Re kommune 2012.

Rådmannen foreslår at de tre kommunalsjefene i kommunen utgjør styret, med kommunalsjef Ivar Jostedt som styreleder. Alle er forespurt på forhånd.

Rådmannen forslår at kommunen også går til innkjøp av veggrunnen KV2 og KV3 nå for den samme avtalt pris som for hovedveien.

Kommunen har med disse kjøpene sikret seg hånd over en viktig del for den videre utviklingen av Revetal.

Revisor vurderer at saken i hovedsak er informativ og forståelig. I saksutredningen går det fram at Skatt Sør har gitt en veiledende uttalelse om mulig skatteplikt ved å avvikle aksjeselskapet. På dette punkt vurderer imidlertid revisor at det burde vært foretatt en beregning av hva de økonomiske konsekvensene skattekravet ville bety i kroner for Re kommune.

5.4.3 Revisors totalkonklusjon problemstilling 2:

Blir saksfremstillinger til kommunestyret lagt frem på en forståelig måte?

Vi har undersøkt om et utvalg saker er lagt frem med en klar og tydelig tekst, samt med tilstrekkelig informasjon for at saken skal være forståelig.

I hovedsak vurderer vi at de kontrollerte sakene er lagt frem på en klar, tydelig og forståelig måte. For enkelte av sakene savner vi noe mer informasjon om økonomiske konsekvenser og oppfølging av eget vedtak, som også nevnt under problemstilling 1.

5.5 Problemstilling 3: Er innstilling til vedtak klart formulert?

5.5.1 Revisjonskriterier:

Revisor utleder at en innstilling til vedtak bør være klart og tydelig formulert.

5.5.2 Fakta med vurderinger:

Vi har undersøkt om innstilling til vedtak er klart formulert for et utvalg av saker.

Sak 27/11 – 18.05.2011 – Kommunale eiendommer – vurdering i forhold til salg

Rådmannens innstilling

Hovedutvalg for drift, eiendom og næring innbyr kommunestyret å fatte slikt

VEDTAK:

1. Re kommune selger følgende kommunale eiendommer
  - Våle samfunnshus
  - Sand camping

2. Re kommune selger følgende trygdeboliger
  - Vivestad, Kirkåsveien 5 stk
  - Fon, Høgtoppsvingen, 15 stk

Boligene på Linnestad, Kløvveien, 6 stk, selges senere om det viser seg at det ikke er behov for disse, jmfør saksutredningen. Rådmannen får fullmakt til avgjøre dette å gjennomføre et eventuelt salg

3. Re kommune selger følgende garasjeanlegg
  - Ramskiveien 5 stk
  - Fon, Krakken, Høgtoppsvingen 4 stk

4. Re kommune selger følgende eiendommer under forutsetning at nytt omsorgsbygg blir realisert
  - Våletun
  - Vestjordet
  - Re sykehjem
  - Krakken
  - Skaugveien
  - Konvallstien, både 4 og 6

5. En forutsetning for et eventuelt salg er:
  - At Re kommune får en god pris for eiendommene
  - At kommunal virksomhet som foregår i lokalene, har blitt sikret en akseptabel løsning for sin produksjon, før salget gjennomføres
  - Salget av trygdeboliger skjer gradvis og Re kommune tar boligsosiale hensyn i salgsprosessen som sikrer at beboeren i boligene sikres en akseptabel boligsituasjon etter salget
  - En eventuell omregulering eller seksjonering av de aktuelle eiendommene, for å øke prisen, skal være gjennomført, hvis dette er økonomisk lønnsomt for Re kommune

6. Re kommune overdrar kirkestallen til Re kirkelige fellesråd (RKF). Rådmannen får i fullmakt å inngå en avtale med RKF som regulerer Re kommune sin fremtidige bruk og rettigheter på disse arealene.

7. Trygdeboligene på Undrumsdal (6 stk i Solbyvegen), Linnestad (6 stk i Kløvveien) og Brår(14 stk. i Ramskiveien) gjøres om fra Trygdeboliger til kommunale boliger. Endringen gjøres ikke umiddelbart, men tilpasses hvilke leiligheter som blir ledige og andre forhold viktige forhold, jmfør saksutredningen.

8. Beboerne i de trygdeboligene som selges, skal ha forkjøpsrette for å kjøpe disse.

Revisor vurderer at rådmannens innstilling til vedtak er klart og tydelig formulert.

Sak 091/11 – 13.12.2011 – Bosetting av flyktninger 2012

Rådmannens innstilling

Hovedutvalg for Helse, oppvekst og velferd innbyr kommunestyret til å fatte slikt

VEDTAK:

Re kommune bosetter 10 flyktninger inkludert familiegjenforening i 2012.

Revisor vurderer at innstilling til vedtak er klart og tydelig formulert.

Sak 005/13 Nytt omsorgsbygg, kostnader, finansiering og valg av entreprisform

Rådmannens innstilling

Formannskapet innbyr kommunestyret å fatte slikt

VEDTAK:

1. Prosjekt omsorgsbygg vedtas med total investeringsramme inkl. mva på kr 422.700.000,-
2. Investeringen vedtas med en samlet finansiering som fremgår av Tabell 3. Finansiering. Byggeprosjektet finansieres ved langsiktig lån på kr 166.565.000,- basert på forutsetningene i saken.
3. Årets samlede låneopptak økes til kr. 189.029.000,- og opptas som serielån med 50 års nedbetaling som avspeiler byggets avskrivningstid. Lånet tas opp med kort flytende rente. Samlet rentebindingstid for kommunens lån tillates da ned til 1,4 år.
4. Prosjektet med drift og investering innarbeides i økonomiplanen for 2014-17 som behandles i juni 2013. Det innarbeides et ekstra byggelån på ca 170 mill.kr i påvente av tilskudd og salg av eiendom i 2014 frem til ferdigstillelse.
5. Vedtatt investeringsbudsjett 2013 endres slik for prosjekt 352 nytt omsorgsbygg:

Konto	Endr	Nytt budsjett 2013
Mvarefusjon	-1.184.000,-	37.000.000,-
Bruk av lån	1.184.000,-	158.465.000,-

Budsjettskjema 2A for årsbudsjett 2013 blir da slik:

Budsjettskjema 2 A	2013- vedtatt	2013- endret	endring
1.Investering i anleggsmidler	236 450	236 450	
2Utlån og forskutteringer			
3Avdrag på lån	400	400	
4Avsetninger			
5Finansieringsbehov	236 850	236 850	-
6Finansiert slik:			
7Bruk av lånemidler	187 845	189 029	1 184
8Inntekter fra salg av anleggsmidler			-
9Tilskudd til investeringer			-
10Mottatte avdrag utlån og refusjoner			-
11Andre inntekter			-
12Sum ekstern finansiering	187 845	189 029	1 184
13Overført fra driftsbudsjettet(-mvaref)	44 470	43 286	-1 184
14Bruk av avsetninger	4 535	4 535	-
15Sum finansiering	236 850	236 850	-
16Udekket/udisponert	-	-	

6. Rådmannen gis fullmakt til å inngå en totalentreprisekontrakt med Veidekke Entreprenør AS med en kontraktssum 346 mill. kr. inkl. mva. på overlevering innen desember 2014.
7. Avsatt post til uspesifiserte kostnader kr. 17.000.000,- disponeres slik:
Første kr. 5.000.000,- av prosjektleder
Neste kr. 5.000.000,- av rådmannen
Resterende kr. 7.000.000,- av formannskapet
8. Prosjektet rapporterer til formannskapet i hvert møte frem til ferdigstillelse. Rapporten skal inneholde oversikt over påløpte/besluttede utgifter og en vurdering av behovet for å revidere anslag, bruk av reservene og fremdrift for salg av eiendom. Både prosjektets totale rammer med fremdrift og aktiviteten innen gjeldende budsjettår skal vurderes.
9. Endring av investering og finansiering for prosjektet samlet og innen hvert budsjettår må vedtas av kommunestyret i egne saksaker eller ved ordinære budsjettrevisjoner.

Revisor vurderer at innstilling til vedtak er klart og tydelig formulert.

Sak 027/13 – 30.04.2013 – Omsorgsbygg Revetal - grunnerverv

Rådmannens innstilling

Formannskapet innbyr kommunestyret å fatte slikt

VEDTAK:

1. Kjøpekontrakter mellom Re kommune og Tykkmark AS og mellom Re kommune og Revetal Søndre DA vedr. grunnerverv på Revetal godkjennes slik det framgår av vedlegg til saken.
2. Tykkmark AS opprettholdes som et kommunalt AS med det formål å eie tomt til omsorgsbygg på Revetal. Tomten skal leies ut til Re kommune.

3. Følgende styre oppnevnes i Tykkmark AS:

Kommunalsjef Ivar Jostedt, styreleder
Kommunalsjef Unni Bu, styremedlem
Kommunalsjef Mette G. Halvorsen, styremedlem

4. Ordføreren er aksjeselskapets generalforsamling

Revisor vurderer innstilling til vedtak er klart og tydelig formulert.

Sak 049/13 – 18.06.2013 – Budsjettrevisjon 1. Tertial 2013

Rådmannens innstilling

Formannskapet innbyr kommunestyret til å fatte slikt

VEDTAK:

1. Saken tas til orientering.
2. Budsjetttrammene for rammeområdene rådmann/stab, oppvekst og kultur, helse og velferd og teknikk og næring vedtas iht oppsett i tabell i saken, vist under tittel **Budsjettskjema 1 b på nye rammeområder**: Endringene består kun av omgruppering av tidligere vedtatt budsjett grunnet vedtatt ny organisering, med bl.a. splitting og flyttinger vedr. virksomheten barn og unge. Skjema 1 a påvirkes ikke.
3. Det foretas ingen andre budsjettendringer i driften. Rådmannen får i oppdrag å iverksette tiltak for å holde budsjetttrammene, særlig mot virksomheter som varsler merforbruk og sikre minimum at driftsregnskapet går i balanse.
4. Investeringsbudsjettet skjema 2 B investeringer pr prosjekt, endres slik for følgende prosjekter for 2013 i hele 1000 kr:
  - a. 130 Kommunehus- innredning etc økes fra 0 til kr 100'.
  - b. 248 Revetal barnehage vognskjul økes fra 0 til kr 250'.
  - c. 256 Helårsløype, økes til kr 500', finansiert av spillemidler kr 400' og refusjon mva kr 100'. Vedtatt i k.sak 86/11 og DEN 43/12.
  - d. 360 Omsorgsbygg entreprise, reduseres fra kr 186.003' til kr 179.699'. Årsaken er fordeling mellom 2013 og 14 og endrer ikke samlet kostnadsramme
  - e. 364 Obygg , reserver reduseres fra kr 8.500' til kr 3.000'. Intet varsel om forbruk.
  - f. 420 Grunnerverv Revetal sentrum, økes fra kr 0 til kr 11.843' Vedtatt i k.sak 27/13.
  - g. 443 Rehab. Pumpestasjon økes fra kr 250' til kr 756'. Forsinket fra 2012 budsjettet.
  - h. 610 Trafikksikkerhet, økes fra kr 150' til kr 470'. Busslomme Bispeveien.
  - i. 620 Infrastruktur Revetal syd, økes fra kr 0 til kr 1.500', skilles ut fra 625 Revetal syd vei.
  - j. 625 Revetal syd vei, reduseres fra kr5.250' til kr 3750'. Overføres til prosj.620.
  - k. 629 Sykkelløype Bibo økes fra kr 0 til kr 1.000', finansiert av spillemidler kr 800' og refusjon mva kr 200'. Vedtatt i k.sak 79/12.
  - l. 689 Revetal sentrum pumpestasjoner økes fra 0 til kr 657'. Forsinket fra 2012 budsjettet.

Fortsettelse innstilling:

- m. 690 Revetal sentrum vann økes fra kr 2300' til kr 4800'.
- n. 693 Hovedplan avløp økes fra kr 0 til 163'. Forsinket fra 2012 budsjettet.
- o. 694 Hovedplan vann økes fra kr 0 til 243'. Forsinket fra 2012 budsjettet.
- p. 701 tilskudd utover budsjett fra Husbanken på kr 751'.
- q. Mvarefusjon fra økte investeringer kommer som inntekt i investeringsregnskapet.
- r. Investeringer finansieres med økt bruk av lån kr 3.127', som tas av ubrukte lån fra 2012.

5. Budsjettskjema 2 A investeringer med samlet finansiering, endres dermed slik i hele 1000 kr:

Økonomiske oversikter			
	Gjeldende	Endringer	Endret
	budsjett		budsjett
Regnskapsskjema 2A - investering			
Investeringer i anleggsmidler	236 450 000	6 278	236 456 278
Utlån og forskutteringer	2 000 000		2 000 000
Avdrag på lån	400 000		400 000
Dekning av tidligere års udekket	-		-
Avsetninger	-		-
Årets finansieringsbehov	238 850 000	6 278	238 856 278
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	189 845 000	3 127	189 848 127
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-		-
Tilskudd til investeringer	-	1 951	1 951
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-		-
Andre inntekter	-		-
Sum ekstern finansiering	189 845 000	5 078	189 850 078
Overført fra driftsregnskapet	44 470 000	1 200	44 471 200
Bruk av tidligere års udisponert	-		-
Bruk av avsetninger	4 535 000		4 535 000
Sum finansiering	238 850 000	6 278	238 856 278
Udekket/udisponert	-		-

6. Følgende prosjekter får en endret total ramme for prosjektets levetid alle år under ett:
- a. 130 Kommunehuset – innredning, økt ramme fra 0 til kr 100'.
  - b. 248 Revetal barnehage utebod, økt ramme fra 0 til kr 250'
  - c. 352 Forprosjekt omsorgsbygg, avsluttet med kr 7.656, dvs kr 111' under rammen.
  - d. 420 Grunnerverv Revetal, økt ramme fra kr 0 til kr 11.843' Vedtak K.sak 27/13.
  - e. 610 Trafikksikkerhet, økt ramme 2013 til kr 470'.
  - f. 620 Infrastruktur Revetal syd, økt ramme fra kr 0 til kr 1.500', utskilles fra 625.
  - g. 625 Revetal syd vei, redusert ramme fra kr 5250' til kr 3750'.

Revisor vurderer at også denne innstilling til vedtak er klart og tydelig formulert.

5.5.3 Revisors totalkonklusjon problemstilling 3:

Er innstilling til vedtak klart formulert?

Revisor konkluderer med at innstilling til vedtak er klart og tydelig formulert i de kontrollerte kommunestyresaker.

5.6 Problemstilling 4: Har administrasjonen et system for oppfølging og iverksetting av politiske vedtak?

5.6.1 Revisjonskriterier:

Et system for oppfølging og iverksetting av politiske vedtak kan være en rutine for å fange opp at alle vedtak blir fulgt opp og gjennomført. Rutinen bør inneholde krav til:

- Gjennomføring
- Ferdigstillelse
- Rapportering av vedtak til rådmann

5.6.2 Fakta:

Re kommune har Brukerhåndbok for saksbehandling til politiske utvalg, vedtatt av ledergruppa 06.11.2001 og sist justert 21.01.2004. Brukerhåndboken beskriver hva som skjer dagen etter at vedtak er fattet.:

- Møteprotokollen gjøres ferdig. Vedtak påføres sakene.
- Møteprotokoll kjøres og låses.
- Ved neste utsendelse av politiske saker sendes møteprotokollen(e) ut.
- Det gis melding til sakebehandler i henhold til vedtaksoppfølging i WeBSak.
- Ved årets slutt skal forhandlinger i de enkelte utvalg innbindes.

Revisor vurdering:

I forbindelse med beskrivelse av rutinene i ACOS WebSak, ble det gitt informasjon om at det var planer for bedre utnyttelse og bruk av ACOS WebSak, herunder utarbeidelse av nye rutiner, noe som vil bli prioritert etter 1. oktober 2013. Så langt vi kan vurdere mangler det skriftlig rutine for gjennomføring, ferdigstillelse og rapportering av vedtak til rådmannen.

5.6.3 Kontroll av politiske vedtak

Vi har gjennomgått oppfølging og iverksetting av enkelte saker. Sakene er vist med saksnummer, dato for behandling i kommunestyret, skannet vedtak og revisors vurdering.

Sak 027/11 av 18.02.2011 - Kommunale eiendommer – vurdering i forhold til salg

KST-027/11 Vedtak:

1. *Våle samfunnshus selges ikke.*

Re kommune selger sine bygninger og anlegg på Sand Camping, gbnr.

2. *Re kommune selger følgende trygdeboliger*

- *Vivestad, Kirkåsveien 5 stk*
- *Fon, Høgtoppsvingen, 15 stk*

Boligene på Linnestad, Kløvveien, 6 stk, selges senere om det viser seg at det ikke er behov for disse, jamfør saksutredningen. Rådmannen får fullmakt til avgjøre dette å gjennomføre et eventuelt salg

3. *Re kommune selger følgende garasjeanlegg*

- *Ramskiveien 5 stk*
- *Fon, Krakken, Høgtoppsvingen 4 stk*

4. *Re kommune selger følgende eiendommer under forutsetning at nytt omsorgsbygg blir realisert*

- *Våletun*
- *Vestjordet*
- *Re sykehjem*
- *Krakken*

5. *En forutsetning for et eventuelt salg er:*

- *At Re kommune får en god pris for eiendommene*
- *At kommunal virksomhet som foregår i lokalene, har blitt sikret en akseptabel løsning for sin produksjon, før salget gjennomføres*
- *Salget av trygdeboliger skjer gradvis og Re kommune tar boligsosiale hensyn i salgsprosessen som sikrer at beboeren i boligene sikres en akseptabel boligsituasjon etter salget*
- *En eventuell omregulering eller seksjonering av de aktuelle eiendommene, for å øke prisen, skal være gjennomført, hvis dette er økonomisk lønnsomt for Re kommune*

6. *Re kommune overdrar kirkestallen til Re kirkelige fellesråd (RKF). Rådmannen får i fullmakt å inngå en avtale med RKF som regulerer Re kommune sin fremtidige bruk og rettigheter på disse arealene.*

7. *Trygdeboligene på Undrumsdal (6 stk i Solbyvegen), Linnestad (6 stk i Kløvveien) og Brår(14 stk. i Ramskiveien) gjøres om fra Trygdeboliger til kommunale boliger. Endringen gjøres ikke umiddelbart, men tilpasses hvilke leiligheter som blir ledige og andre forhold viktige forhold, jamfør saksutredningen.*

8. *Beboerne i de trygdeboligene som selges, skal ha forkjøpsrett for å kjøpe disse.*

Revisor har forspurt administrasjonen om status per dato. I svar fra administrasjon ble det opplyst at punkt 1 er utsatt og punktene 2, 3 og 4 jobbes det med. Revisor utleder av Økonomiplan at det er budsjettert med kr 0,- i salg av bygg og leiligheter i 2013, og 51 mill. kroner i 2014.

Revisors vurdering:

Revisjonen registrer at det arbeides med saken og har en avventende holdning til forventet salg av bygg og leiligheter i 2014.

Sak 052/11 av 06.09.2011 - Nytt omsorgsbygg – fremlegging av sluttrapport forprosjekt

KST-052/11 Vedtak:

1. Styringsgruppens sluttrapport med anbefalinger godkjennes, og legges til grunn for videre arbeid med nytt omsorgsbygg.
2. Det oppnevnes en administrativ plankomité for det videre arbeidet.
Hovedutvalget (HOV) holdes løpende orientert i henhold til Re kommunes byggereglement

I Sluttrapport til forprosjektet er følgende omtalt om anbud;

”Etter prekvalifisering skal valgte entreprenørfirmaer konkurrere og levere det beste produktet i forhold til pris, kvalitet, funksjonalitet mv. I den forbindelse må kommunen også ta stilling til hvilke alternativ, som bør velges i forhold til privat kontra kommunal utbygging”.

I samme møte ble følgende vedtak fattet i punkt 4:

Sak 053/11 av 06.09.2011 - Nytt omsorgsbygg – investering og finansiering

4. Kommunestyret fatter vedtak om kommunal eller privat utbygging når anbudene er vurdert.
Økonomiplan og budsjett 2012 justeres samtidig.

Revisors vurdering:

Revisor vurderer at utredning i sak 052/11, ble fulgt opp når unntas prinsipp sak om valg av privat eller kommunal utbygging av omsorgsbygget - jfr. også punkt 4 i sak 053/11.

Sak 081/11 av 25.10.2011 Innkjøp av løypemaskin – bevilgning

KST-081/11 Vedtak:

1. Det bevilges ytterligere kr. 930.000,- + mva (kr. 283.000,-) til innkjøp av løypemaskin.
2. Bevilgningen dekkes av låneopptak, og av kr. 113.000,- fra direkte refusjon av mva på investeringsprosjektet og kr. 170.000,- fra mva. refusjon drift. Lånet opptas som serielån kr. 930.000,- med 5 års nedbetalingstid.
3. Rådmannen gis fullmakt til å inngå avtale med IL Ivrig basert på vedlagte utkast.
4. Rådmannen bes legge frem en sak i 1. kvartal 2012 om hvordan lignende fremtidige søknader ifht. turløypenettet bør behandles.

Revisors vurdering:

Revisor vurderer at punktene 1. – 3. Er fulgt opp som vedtatt, men kan ikke se at det er lagt fram egen sak innen fristen 1. kvartal 2012 (pkt. 4), eller senere.

Sak 091/11 av 13.12.2011 - Bosetting av flyktninger i 2012

KST-091/11 Vedtak:

1. Re kommune bosetter inntil 10 flyktninger inkludert familiegjenforening i 2012.
2. Det skal gjennomføres en statusgjennomgang av oppgaver, kapasitet og ressurser knyttet til flyktning – og innvandrerkontoret, samt en rullering av planverket i løpet av 2012. Dette presenteres for Hov i form av en plan for det videre arbeidet.

Revisor har ved forespørsel mottatt opplysninger om at det er bosatt 9 flyktninger i 2012.

Revisors vurdering:

Revisor kan ikke se at den vedtatte statusgjennomgangen (pkt. 2) er gjennomført innen fristen, eller senere.

Sak 003/13 av 30.01.2013 - Forvaltningsprosjekt Vedlikehold av kommunale bygg – Re kommune

KST-003/13 Vedtak:

Kommunestyret støtter kontrollutvalgets vedtak og slutter seg revisors konklusjoner og anbefalinger i forvaltningsrapporten "Vedlikehold av kommunale bygg – Re kommune - 2012".

Kommunestyret henstiller administrasjonen om å iverksette tiltak i tråd med de anbefalinger som blir gitt i rapporten, herunder:

- *Utarbeide overordnet strategisk helhetsplan for bygningsmassen.*
- *Utarbeide vedlikeholdsstrategi.*
- *Årlig ajourføre oversikt over kommunens bygningsmasse.*
- *Årlig ajourføre vedlikeholdsplanen med både kortsiktige og langsiktige behov.*
- *Sørge for riktig KOSTRA-rapportering med underdokumentasjon.*

Kommunestyret ber administrasjonen om å legge forvaltningsrapporten fram for hovedutvalg for drift, eiendom og næring.

Kommunestyret ber administrasjonen gi kontrollutvalget tilbakemelding på hvordan rapporten følges opp innen 30.06.13.

Kommunestyresak 003/13 Vedlikeholdsplan for den kommunale eiendomsmassen, ble fulgt opp med ny behandling i kommunestyremøte den 17. september 2013, med følgende vedtak:

KST-074/13 Vedtak:

1. DEN støtter ikke Rådmannens vurderinger i notat av 20. august. DEN beklager at det ikke er fremmet fornyet sak på bakgrunn av temamøtet, jmf også ordlyd i vedtak i sak 59. Jmf. også Kommunestyrets vedtak 30. januar i sak 003 på bakgrunn av revisors konklusjoner og kontrollutvalgets vedtak. Manglende oppfølging vanskeliggjør utvalgets rolle samt arbeidet med økonomiplan.
2. DEN ber rådmann oppdatere dokumentet "Vedlikeholdsplan for kommunale bygg" datert 23.05.06, delvis revidert 14.05.13, da det er på dette nivået DEN vil bli informert og ha politisk styring, påvirkning og rapportering. Planer på mer detaljert nivå anses å være administrative og fremlegges kun på spesiell anmodning eller etter rådmannens vurdering.
3. DEN ber om at overnevnte plan samt all fremtidig rapportering skiller mellom rep/vedlikehold og avskrivningsbare oppgraderinger, samt skiller nevnte kostnader tydelig fra eiendomsmessig driftsbudsjett.
4. DEN ber rådmann foreta en enkel utredning av et felles IKF innen eiendomsforvaltning, slik at DEN på et senere tidspunkt kan konkludere i samsvar med debatten i temamøte 18. juni 2013.

Revisors vurdering:

Revisor skal ikke revidere kommunestyrets vedtak men tar dette til etterretning.

5.6.4 Spørreundersøkelsen – Del 2

5.6.4.1 Administrasjonens definisjon av sin rolle etter at politiske vedtak er fattet

Denne delen av spørreundersøkelsen dreier seg om å se nærmere på hvordan administrasjonen definerer sin rolle i forhold til politikerne etter at et politisk vedtak er fattet. Disse rolledefinisjonene er forsøkt målt gjennom fire påstander man kunne si seg enig eller uenig i.

		Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg forsøker aldri å endre innholdet i et politisk vedtak, selv om jeg er uenig i det.	Re	87 %	13 %	-	-	-
	Holmestrand	76 %	12 %	6 %	-	6 %
	Andre kommuner	42 %	43 %	10 %	3 %	2 %
Jeg iverksetter politiske vedtak lojalt, selv om jeg er uenig i vedtaket.	Re	93 %	7 %	-	-	-
	Holmestrand	76 %	18 %	6 %	-	-
	Andre kommuner	50 %	47 %	2 %	-	1 %
Jeg mener det er min plikt som fagperson å si klart fra til politikerne når de vedtar noe jeg mener er faglig uriktig eller dårlig.	Re	15 %	31 %	19 %	27 %	8 %
	Holmestrand	12 %	35 %	29 %	12 %	12 %
	Andre kommuner	43 %	50 %	5 %	1 %	2 %
I enkelte tilfeller er det min plikt som fagperson å gå ut i media og kritisere et politisk vedtak.	Re	-	-	29 %	71 %	-
	Holmestrand	6 %	6 %	6 %	76 %	6 %
	Andre kommuner	2 %	10 %	36 %	48 %	5 %

Revisors vurdering:

Revisor vurderer at respondentene i Re kommune i hovedsak bekrefter at de lojalt slutter seg opp om politisk fattede vedtak, selv om de faglig kan være uenig i vedtaket. Dette tilsvarer i hovedsak svar fra respondentene i Holmestrand kommune og Andre kommuner. I det tredje spørsmålet svarer respondentene i Re kommune i hovedsak likt som Holmestrand kommune. Svarene avviker sammenlignet med Andre kommuner – hvor andel som svarer ”uenig” eller ”helt uenig” er vesentlig lavere, når det gjelder det gjelder spørsmålet; Jeg mener det er min plikt som fagperson å si klart fra til politikerne når de vedtar noe jeg mener er faglig uriktig eller dårlig.

5.6.4.2 Politikernes definisjon av administrasjonens rolle etter politiske vedtak fattes – iverksetting av vedtak

På samme måte som ovenfor ble politikerne stilt spørsmål som retter seg inn mot politikernes oppfatning av administrasjonens atferd når politiske vedtak er fattet og skal iverksettes.

		Svært ofte	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri
Hvor ofte opplever du at administrasjonen trenerer saker de ikke liker?	Re	-	24 %	41 %	29 %	6 %
	Holmestrand	6 %	6 %	64 %	12 %	12 %
	Andre kommuner	5 %	12 %	37 %	38 %	8 %
Hvor ofte opplever du at administrasjonen bevisst endrer innholdet i politiske vedtak når vedtaket skal iverksettes?	Re	-	-	35 %	41 %	24 %
	Holmestrand	-	7 %	20 %	60 %	13 %
	Andre kommuner	2 %	4 %	19 %	47 %	29 %
Hvor ofte føler du at administrasjonen arbeider aktivt for å få omgjort politiske vedtak de ikke liker?	Re	-	6 %	35 %	41 %	18 %
	Holmestrand	-	-	43 %	43 %	14 %
	Andre kommuner	2 %	8 %	26 %	46 %	18 %
		Helt enig	I hovedsak enig	Verken enig eller uenig	I hovedsak uenig	Helt uenig
Administrasjonen i vår kommune iverksetter lojalt de vedtak politikerne har fattet.	Re	6 %	53 %	41 %	-	-
	Holmestrand	6 %	32 %	56 %	6 %	-
	Andre kommuner	11 %	60 %	21 %	7 %	1 %

Revisors vurdering:

Resultatene viser at de fleste politikerne har tillit til at administrasjonen fungerer politisk lojalt når politiske vedtak er fattet. Likevel er det en negativ tendens i svarene fra respondentene når det gjelder spørsmål om trenering av politiske saker, hvor Re kommune har vesentlig høyere andel på ” ofte” sammenlignet med Holmestrand og Andre kommuner. Det er vesentlig flere i Re kommune som er ”helt enig” eller ”i hovedsak enig” i at administrasjonen lojalt iverksetter politiske vedtak, sammenlignet med Holmestrand kommune, og noe lavere enn Andre kommuner.

5.6.5 Revisors totalkonklusjon problemstilling 4:**Har administrasjonen et system for oppfølging og iverksetting av politiske vedtak?**

Det foreligger Brukerhåndbok for saksbehandling til politiske utvalg og Prosedyrer for saksbehandling i Re kommune. I rutinen Prosedyre for saksbehandling i Re kommune er det en generell beskrivelse av restanseoppfølging for avdelingene, men det er ikke innført egen kontroll – det vil ifølge administrasjonen bli utarbeidet skriftlig rutine for dette.

Revisor er videre informert om at utnyttelse og bruk av saksbehandlingssystemer er under revisjon, sammen med utarbeidelse av nye rutiner, vil dette bli prioritert utover høsten 2013.

Ved gjennomgang av et utvalg av kommunestyresaker for 2011, 2012 og 2013, har revisor vurdert administrasjonens oppfølging og iverksetting av kommunestyrets vedtak. Revisor vurderer at de kontrollerte sakene i all hovedsak er fulgt opp i henhold til vedtak. Revisor har imidlertid noen merknader om oppfølging og gjennomføring, som er beskrevet under hvert av vedtakene i revisors vurdering.

I spørreundersøkelsen, som gjelder administrasjonens definisjon av sin rolle etter at politiske vedtak er fattet, bekrefter respondentene at administrasjon i hovedsak slutter lojalt opp om politisk fattede vedtak.

Dette samsvarer med politikernes tillit til at administrasjonen fungerer politisk lojalt når vedtak er fattet. Det er likevel en tendens i svarene fra politikerne når det gjelder spørsmål om administrasjonens trenering av politiske saker.

5.7 Problemstilling 5: Blir status på politiske vedtak rapportert til kommunestyret?

5.7.1 Revisjonskriterier:

Revisor vurderer at en oversikt over alle vedtak med følgende innhold bør ivareta et slikt kriterium:

- Saksnummer
- Sakstittel
- Vedtakets innhold
- Status

5.7.2 Fakta:

Re kommune etablerte ved utgangen av 2012 et system for årlig rapportering på politiske vedtak. Administrasjonen utarbeidet oversikten *Kommunestyret 2012 – oversikt vedtak*, med følgende kolonner:

- Saksnummer
- Sakstittel
- Vedtak
- Status
- Gjennomført

I oversikten er alle vedtakene i 2012 satt inn, med innhold i kolonnene. Vedlegg 1 til rapporten viser som eksempel side 1 på oversikten. Oversikten viser at 9 av 106 saker ikke er gjennomført i 2012. Disse sakene har kommentarer i Statusfeltet. Administrasjonen (rådgiver) opplyser at det vil bli utarbeidet skriftlig rutine på området.

Revisors vurdering:

Re kommune etablerte i 2012 system for årlig rapportering av status på politiske vedtak til kommunestyret. Revisor ser positiv på rutinen (systemet), som er etablert, og forventer at restanser tas med i nytt år.

5.7.3 Revisors totalkonklusjon problemstilling 5:

Blir status på politiske vedtak rapportert til kommunestyret?

Revisor vurderer at Re kommune i 2012 har etablert et tilfredsstillende system for årlig rapportering av status på politiske vedtak til kommunestyret. Revisor vurderer at rutinen i vesentlig grad bidrar til å sikre at vedtak blir gjennomført på en tilfredsstillende måte.

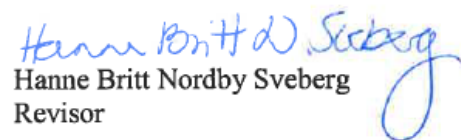
6. REVISORS ANBEFALINGER

Revisjonen vil gi følgende anbefalinger, men understreker at forslag til anbefalinger ikke er uttømmende:

- Det utarbeides en felles mal for saksutredning, med alle punktene i revisjonskriteriene, slik at alle punktene blir vurdert/ivaretatt i hver sak.

Borre, 5.11.2013

Arild Lohne
Revisjonssjef

Hanne Britt Nordby Sveberg
Revisor

7. RÅDMANNENS UTTALELSE;

Rådmannen har gjennomgått foreløpig forvaltningsrevisjonsrapport ang. saksutredninger og oppfølging av saker. I alt er det 5 ulike problemstillinger som er undersøkt.

Saksbehandling er en av de få ting som er direkte nevnt i kommuneloven vedr. administrasjonssjefens oppgaver.

Rådmannen er derfor tilfreds med at rapporten i all hovedsak konkluderer med at saker er forsvarlig utredet, at sakene er lagt fram på en klar, tydelig og forståelig måte, at innstillingene til vedtak er klart formulert og at vi har etablert et tilfredsstillende system for årlig tilbakemelding/status på politiske vedtak til kommunestyret.

Når det gjelder praksis og revidering av rutiner for bruk av saksbehandlingssystemet er dette et arbeid som har ligget i planene en stund. Dette arbeidet vil bli gjennomført i løpet av høsten e i år eller i starten av 2014. I dette arbeidet ligger også en justering av kommunens mal for saksbehandling, slik at denne i større grad enn i dag tydeliggjør ulike forhold med egne overskrifter, for eksempel økonomiske konsekvenser.

Rapporten peker også på at det er 9 av 106 saker i som ikke er gjennomført, dette i tråd med oversikten som ble laget til årsmeldingen for 2012. Rådmannen har ikke nå gått inn og sett hvilke saker dette gjelder. Generelt kan dette skyldes ulike årsaker, for eksempel forhold som trenger mer tid for å avklares, nye momenter har kommet til eller det også kan skyldes mangel på kapasitet.

Det er også i løpet av 2013 innført en ny ordning med rådmannen informerer i hvert politiske møte, hvor status og tilbakemeldinger blir gitt.

Når det gjelder spørreundersøkelsen som er foretatt, vil svarene fra denne bli benyttet i den videre oppfølgingen og i drøftingen av våre rutiner. Jeg ønsker allikevel å knytte kommentarer noen av funnene:

1. Jeg er overrasket over at svarprosenten fra administrasjon/saksbehandlere ikke er høyere enn 68 %. Etter rådmannens vurdering burde den vært høyere, og rådmannen vil følge opp dette i forhold til framtidige forvaltningsrevisjonsprosjekter.
2. Følgende to forhold fra spørreundersøkelsen blant kommunestyremedlemmene gir spesielt grunnlag for en nærmere drøfting med kommunestyrets medlemmer:
  - At 65 % svarer at administrasjonen ofte (24 %) eller av og til (41 %) opplever at administrasjonen trenere saker de ikke liker.
  - At 35 % svarer at administrasjonen av og til bevisst endrer innholdet i politiske vedtaket når vedtaket skal iverksettes.

For øvrig er rådmannen tilfreds med at revisor oppfatter at administrasjonen både har en klar og en felles oppfatning av sin rolle og hvordan man skal opptre før politiske vedtak fattes, jfr. Revisors vurdering i pkt. 5.3.3.2.

Revetal, den 04. november 2013.

Trond Wifstad
rådmann